

Motion till riksdagen 2010/11:C217

av **Ann-Christin Ahlberg (S)**

Kvotering till bolagsstyrelserna

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförts i motionen om att ändra reglerna i aktiebolagslagen så att minst 40 % av vardera könet är representerat i de större bolagens styrelser.

Motivering

Om arbetslivet ska utvecklas i riktning mot jämställdhet måste förändringsarbetet pågå på alla nivåer inom såväl privat som offentlig verksamhet, på både små och stora arbetsplatser. Ett rättmätigt krav att ställa är att inte minst näringslivet aktivt och konkret bidrar till att lika villkor för kvinnor och män uppnås. Ett viktigt led i detta arbete är att åtgärda den ojämna könsfördelningen i de stora bolagens styrelser.

Glastaken finns kvar och hindrar kvinnor från att nå styrelserummen. Näringslivet har visat en uppenbar oförmåga och ovilja att genom egna initiativ tillse att styrelseuppdragen fördelas jämt mellan kvinnor och män. Det är meningslöst att hoppas på att någon radikal förändring inträffar ”av sig självt”. Vi måste ta ansvar och agera.

Förslag som syftar till att ge kvinnor och män lika rättigheter har genom historien alltid mött på motstånd. Införandet av rösträtt för kvinnor och rätten för kvinnor att prästvigas är några exempel. Jämställdhet har alltid krävt kamp, vilja och i många fall lagstiftning för att kvinnor och män ska ha lika rättigheter på områden där män ses som självklara aktörer.

Det förekommer en märklig och motsägelsefull argumentering mot kvotering till styrelserna i de stora och inflytelserika bolagen. Kvoteringsförespråkare beskylls för att ägna sig åt ett marginellt lyxproblem som bara berör ett mindre antal kvinnor (i praktiken handlar det om cirka 400 till 600 kvinnor beroende på om man vill uppnå en representation om 40 procent eller 50 procent; jämför SCB:s siffror ovan). Men detta marginella ”lyxproblem”

Fel! Okänt namn på

anses inte kunna lösas eftersom det inte finns tillräckligt många kompetenta kvinnor. Påståendet är en myt.

Ibland sägs att styrelsrepresentationen inte är särskilt intressant att förändra eftersom den exekutiva makten ligger hos vd och övrig företagsledning. Frågan återkommer då om varför det krävs så betydande kompetens för att sitta i styrelsen. Det bör numera dessutom stå klart att styrelserna har ett avsevärt inflytande över den exekutiva verksamheten, inte minst genom att fastställa bonus, pension och övriga förmåner för dem som befinner sig i företagsledningarna. Det råder idag en utbredd uppfattning om att de osunda bonussystem och orimliga avsättningar till pensioner som förekommit i de stora bolagen runt hela världen har bidragit till den finansiella krisen. Besluten i styrelserummen har präglats av en manlig kultur där en total fartblindhet stått i vägen för en hållbar utveckling av företagets verksamheter. De som i första hand drabbats är de anställda.

Det som förekommit bekräftar också en välkänd erfarenhet från allt jämställdhetsarbete. Någon eller några kvinnor i mansdominerade miljöer förmår inte bryta rådande mönster. Snarare blir enstaka kvinnor en gisslan som utåt ska bekräfta att jämställdhet råder i organisationen.

Slutsatsen av näringslivets oförmåga att självt åstadkomma en jämn fördelning av kvinnor och män i bolagsstyrelserna i kombination med avslöjandena om den manliga kultur som råder i styrelserummen är att det måste ske en förändring genom lagstiftning.

I Norge infördes för tre år sedan lagstiftning som innebär att minst 40 procent av vardera könet ska vara representerat i de stora bolagens styrelser. Det målet är nu i det närmaste uppnått. Den nya lagstiftningen uppfattas numera, efter skepsis och motstånd inledningsvis, som positiv i alla läger. Mönstren har brutits och farhågan att kvinnor skulle komma att betraktas som tillhörande ett B-lag har kommit på skam. Frågan om kvotering i Norge är numera en så kallade icke-fråga, det har blivit en självklarhet.

Det är dags att vi i Sverige går vidare. Allt för länge har vi haft ensidig kvotering i Sverige: män som kvoterar in män, inte för att de är särskilt kompetenta utan för att de är just – män. En reglering i aktiebolagslagen främjar jämställdhet mellan kvinnor och män och är därmed ett led i att stärka demokratin. En sådan reglering främjar också en hållbar utveckling av det svenska näringslivet. Vi vill därför att reglerna i aktiebolagslagen ska ändras så att minst 40 procent av vardera könet är representerat i de större bolagens styrelser.

Stockholm den 18 oktober 2010

Ann-Christin Ahlberg (S)